

TYÖ- JA TASA- ARVOASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 10/2002 vp

Hallituksen esitys laiksi julkisesta työvoimapalvelusta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 22 päivänä lokakuuta 2002 lähettänyt työ- ja tasa-arvoasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi julkisesta työvoimapalvelusta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 225/2002 vp).

Eduskunta-aloitteet

- Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä
- lakialoitteen laiksi työllisyyslain 13 §:n muuttamisesta (LA 86/2000 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 7 päivänä syyskuuta 2000,
 - lakialoitteen laiksi työllisyyslain muuttamisesta (LA 159/2001 vp — Anne Huotari /vas), joka on lähetetty valiokuntaan 7 päivänä helmikuuta 2002,
 - lakialoitteen laiksi työmarkkinatuesta annetun lain 7 §:n 2 momentin 1 kohdan kumoamisesta (LA 8/2002 vp — Hannu Aho /kesk ym), joka on lähetetty valiokuntaan 27 päivänä helmikuuta 2002 ja
 - lakialoitteen laiksi työvoimapoliittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta (LA 154/2002 vp — Saara Karhu /sd), joka on lähetetty valiokuntaan 28 päivänä marraskuuta 2002.

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 47/2002 vp), joka on tämän mietinnön liitteenä.

Asiantuntijat

- Valiokunnassa ovat olleet kuultavina
- työministeri Tarja Filatov, ylijohtaja Harri Skog ja lainsäädäntöneuvos Pasi Järvinen, työministeriö
 - johtaja Leo Suomaa, hallitussihteeri Marjaana Maisonlahti ja erikoistutkija Marja-Liisa Anttalainen, sosiaali- ja terveysministeriö
 - johtaja Marita Savola, opetusministeriö
 - suunnittelija Sari Loijas, Valtakunnallinen vammaisneuvosto VANE
 - lakimies Olli Häkkinen, Kansaneläkelaitos
 - yksikön päällikkö Merja Andstén ja lakimies Tiina Korhonen, Uudenmaan TE-keskus
 - puheenjohtaja Merja Nyström, Helsingin työvoimatoimikunta
 - johtava työvoimaneuvoja Nanny Buddas ja työvoimaneuvoja Astrid Tigerstedt, Loviisan työvoimatoimisto
 - toimistonjohtaja Erkki Holma, Oulun työvoimatoimisto
 - toimikunnan jäsen Marja Elomaa, Tampereen työvoimatoimikunta
 - yhteyspäällikkö Jouko Sillanpää, Vantaan kaupunki
 - lakimies Janne Metsämäki, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
 - koulutus- ja työvoimapoliittinen asiamies Mervi Huuskonen, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
 - koulutus- ja työvoimapoliittinen sihteeri Heikki Liede, Akava ry

- sosiaalisihteri Erkki Rimpiläinen, Palvelualojen ammattiliitto PAM ry
- työvoimapoliittinen asiamies Pekka Castrén, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto
- työvoimapoliittinen asiamies Riitta Wärn, Palvelutyönantajat ry
- suunnittelupäällikkö Pertti Rauhio, Suomen Yrittäjät
- puheenjohtaja Lea Karjalainen, Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö TVY ry
- kehittämisspäällikkö Hannu Kareinen, Suomen Nuorisoyhteistyö - Allianssi ry
- toimitusjohtaja Marjatta Varanka, VATES-säätiö
- professori Matti Mikkola.

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITTEET

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki julkisesta työvoimapalvelusta. Lailla uudistettaisiin työvoimaviranomaisen järjestämiä tai hankkimia palveluita ja niihin liittyviä tukia, avustuksia ja etuuksia koskeva lainsäädäntö kokonaisuudessaan. Käsitteellä julkinen työvoimapalvelu tarkoitettaisiin tätä palvelukokonaisuutta. Laki korvaisi työvoimapalvelulaissa, työllisyyslaissa ja työvoimapoliittisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa olevat säännökset. Lisäksi lakiin siirrettäisiin säännöksiä työttömyysturvallaista ja työmarkkinatuesta annetusta laista.

Esityksellä on kiinteä yhteys hallituksen esitykseen työttömyysturvalaiksi, johon vastaavasti koottaisiin työttömyysaikaista toimeentuloturvaan koskeva sääntely. Lähtökohtana on, että työvoimapolitiikkaa ja työttömyysaikaista toimeentuloturvaan koskevat lait muodostaisivat mahdollisimman johdonmukaisen kokonaisuuden.

Kokonaisuudistusta koskeva esitys on luonteeltaan pääasiassa lainsäädäntöä selkiyttävä. Perustuslain tavoitteiden ja työvoimapolitiikan uudistamisessa omaksuttujen periaatteiden mukaisesti työvoimaviranomaisen asiakkaan oikeudet ja velvollisuudet koottaisiin yhteen ja niiden perusteista säädettäisiin yhtenäisesti laissa.

Julkisen työvoimapalvelun keskeiset tavoitteet kuvattaisiin laissa nykyistä kattavammin ja yhtenäisemmin. Lailla korostettaisiin asiakkaan palvelutarvetta ja sen arviointia työvoimatoimiston tarjoamien palvelujen lähtökohtana, avoimien työmarkkinoiden ensisijaisuutta työllisyysmäärärahoihin nähden ja työvoimatoimiston palvelujen prosessinomaisuutta.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003. Työttömyyspäivärahan lisäpäiväoikeuteen liittyvät muutokset ehdotetaan yhdenmukaisesti työttömyysturvalakiehdotuksen kanssa tuleviksi voimaan siten, että vuonna 1949 tai sitä ennen syntyneisiin henkilöihin sovellettaisiin nykyisiä säännöksiä. Koulutustuen korotettu ansio-osa koskisi työvoimapoliittista aikuiskoulutusta, joka alkaa lain tultua voimaan.

Lakialoitteet

Lakialoitteessa LA 86/2000 vp ehdotetaan, että työllisyyslain 13 §:ää muutettaisiin siten, että työttömien aloitteellisuuden tukemiseksi myönnettävään omatoimisuusavustukseen oikeutta viin kuluihin kuuluisivat myös aluevastaavien palkkaus ja pitkään toimineiden yhdistysten toiminnanohjaus.

Lakialoitteessa LA 159/2001 vp ehdotetaan muutettavaksi työllisyyslain 21 §:ää siten, että työllistämistuen määrä sidottaisiin peruspäivärahan määrään ja että kunnan työllistäessä työllisyyslain 19 §:n perusteella tai työllistäessä alle 20-vuotiaan työttömän työnhakijan työllistämistuki maksettaisiin 30 prosentilla korotettuna.

Lakialoitteessa LA 8/2002 vp ehdotetaan kumottavaksi työmarkkinatuesta annetun lain (1542/1993) 7 §:n 2 momentin 1 kohta, jonka mukaan työmarkkinatuen saajaa ei voida osoittaa työharjoitteluun tai työelämävalmennukseen, jos työharjoittelun tai työelämävalmennuksen järjestäjän palveluksessa ei ole virkasuh-

teessa tai työsopimuslain 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettussa työsuhteessa olevia työntekijöitä.

Lakialoitteessa LA 154/2002 vp ehdotetaan muutettavaksi työvoimapolitiittisesta aikuiskou-

lutuksesta annetun lain 8 §:ää siten, että koulutukseen voitaisiin valita henkilö, joka ennen koulutuksen alkamista on täyttänyt 18 vuotta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Työvoiman saatavuuden turvaaminen

Väestön ikääntymisen ja työelämään tulevien ikäluokkien pientymisen seurauksena monille aloille arvellaan tulevan pulaa työvoimasta jo tämän vuosikymmenen lopulla. Jotta työvoiman riittävyys voitaisiin turvata, on ensisijaisesti pyrittävä huolehtimaan siitä, että kaikki käytettävissä olevat työvoimaresurssit saadaan täysimääräisesti työmarkkinoiden käyttöön. Tässä työssä työvoimaviranomaiset ja julkisen työvoimapaalvelun keinot ovat keskeisessä asemassa.

Työvoiman riittävyyden turvaamisessa keskeinen merkitys on sillä, että töissä olevat ikääntyvät työntekijät jaksaisivat jatkaa nykyistä pitempään työelämässä ennen eläköitymistään. Tämä edellyttää paitsi eläkejärjestelmien muuttamista työssä jatkamista kannustavammiksi ennen kaikkea työnantajien ja työnjohdon asenne- ja muutosmuutosta niin, että ikääntyvien osaamista ja kokemusta arvostetaan ja heidän osaamisensa kehittämiseen heille soveltuvalla tavalla panostetaan nykyistä enemmän. Myös työvoimatoimistojen tulee olla entistä enemmän mukana tässä työssä ja tarjota asiantuntevaa apua saneeraustilanteessa tai -uhan alla oleville yrityksille ja niiden työntekijöille, jotta ikääntyvien työntekijöiden osaamista voidaan parantaa ja heidän pysymisensä työmarkkinoilla voidaan turvata.

Työvoimaviranomaisten keskeisin tehtävä työvoiman saannin turvaamisessa on työttömien

saaminen takaisin työmarkkinoiden piiriin. Suomessa oli lokakuussa 2002 edelleen työttömänä yli 350 000 henkilöä, joista työttöminä työnhakijoina oli 277 000. Tukitöissä ja muiden työvoimapolitiittisten toimenpiteiden piirissä oli noin 80 000 työtöntä. Pitkäaikaistyöttömiä oli noin 104 000, joista työttöminä työnhakijoina oli reilut 75 000 ja erilaisissa toimenpiteissä noin 28 000. Nuoria alle 25-vuotiaita oli työttömänä noin 45 000, joista työttöminä työnhakijoina oli 33 000.

Pitkäaikaistyöttömien joukossa on monia, jotka työllistämistoimenpiteiden sijasta tarvitsevat joko pitkällisen kuntoutuspolun tai eläkeratkaisun. Yhteistyötä sosiaali- ja terveystieteiden kanssa tuleekin edelleen tiivistää näiden henkilöiden tilanteen ratkaisemiseksi. Samalla vapautetaan työvoimatoimiston resurssit muiden työttömien työllistämisen tukemiseen.

Jotta työmarkkinoille haluavat ja kykenevät pitkäaikaistyöttömät saadaan takaisin työelämään, tarvitaan työvoimaviranomaisilta yksilöllisten ratkaisujen etsimistä, monialaista osaamista, työllistämisen- ja koulutusmahdollisuuksien tuntemusta sekä hyvää yhteistyötä alueen yritysten, kuntien ja valtion laitosten kanssa. Hyviä kokemuksia on saatu eri viranomaisten yhteistyöstä yhteispalvelupisteissä, joissa eri hallinnonalojen osaaminen ja niiden käytettävissä olevat keinot on voitu yhdistää ja etsiä yhdessä asiakkaan kanssa hänelle parhaiten sopiva toimenpidevalikoima.

Niin perinteisten kuin maahanmuuton myötä syntyneiden etnisten vähemmistöryhmien piirissä työttömyysaste on huomattavasti valtaväestöä korkeampi. Heidän työllistämismahdollisuuksiensa parantamiseen tuleekin panostaa huomattavasti nykyistä enemmän muun muassa palkkaamalla työvoimatoimistoihin näiden ryh-

mien edustajia, jotka tuntevat kyseistä kulttuuria ja voivat näin auttaa sopivien työllistämisen- ja koulutuspalvelujen kehittämisessä ja yhteyksien luomisessa työmarkkinoille.

Tulevaisuuden työvoimatarjonnan turvaamisessa on tärkeää ottaa huomioon myös vammaiset sekä muut vajaakuntoiset henkilöt, jotka haluavat olla mukana työelämässä. Valiokunta pitää tärkeänä, että vajaakuntoisten henkilöiden työllistämiseen kiinnitetään erityistä huomiota työvoimatoimistojen työssä. Lakiehdotuksen mukaan työkyvyttömyyseläkkeellä olevalle voidaan laatia työnhakusuunnitelma ja hänet voidaan sijoittaa tukitöihin, jos työvoimatoimiston arvion mukaan hänen työllistymistään voidaan siten tuloksellisesti tukea.

Valiokunta on vammaisten ja vajaakuntoisten henkilöiden työllistymistä edistävistä lainsäädännöstä antamassaan lausunnossa (TyVL 14/2001 vp) painottanut työvoimaviranomaisten keskeistä vastuuta vammaisten ja vajaakuntoisten henkilöiden työllistämiseksi. Valiokunta korosti lausunnossaan muun muassa työllistämistukien kehittämistä vastaamaan paremmin vammaisten ja vajaakuntoisten henkilöiden työllistymisen edistämistarpeita. Valiokunta toistaa lausunnossa esittämänsä ja katsoo, että vammaisia ja vajaakuntoisia henkilöitä työllistettäessä työllistämistukien kesto tulee lisätä ja räätälöidä palveluja ja työllistämistukia palvelukokonaisuuksiksi esimerkiksi yhdistämällä työkokeiluja ja työllistämistukia. Valiokunta korostaa, että vammaisten henkilöiden pääsy yleisille työmarkkinoille on tärkeää sekä vammaisten henkilöiden itsensä että koko yhteiskunnan kannalta. Työllistämisen alkuvaiheessa mahdollisesti tarvittava tavallista suurempi panostus esimerkiksi työolosuhteiden järjestelyjen ja järjestelytukien muodossa voi tulla yhteiskunnalle monin kerrin takaisin säästyvinä eläke- ja sairaskuluina, jos työllistäminen onnistuu hyvin ja johtaa vammaisen henkilön pysyvämpään työllistymiseen.

Samalla valiokunta toteaa, että vajaakuntoisten henkilöiden työllistymisen tiellä olevat lainsäädännölliset esteet tulee pikaisesti poistaa. Tällainen este on esimerkiksi viimeisen työnantajan vastuu työkyvyttömyyseläkettä

myönnettäessä. Valiokunta on kiirehtinyt tämän esteen poistamista kuntoutusta koskevasta lainsäädännöstä antamassaan lausunnossa (TyVL 14/2002 vp).

Asiakaslähtöinen lähestymistapa

Nykyisen työvoimapalvelulain mukaan työvoimapalvelut on järjestettävä niin, että ne perustuvat asiakkaan tarpeisiin ja vapaaseen valintaan sekä tukevat hänen työllistymistään ja pysymistään vapailla työmarkkinoilla. Valiokunta korostaa työnhakijan itsemääräämisoikeuden kunnioittamisen tärkeyttä ja katsoo, että työvoimapalvelujen järjestämisessä tulee pitää lähtökohdina perustuslain suojaamia yksilön oikeuksia, joita ovat muun muassa oikeus hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla sekä valita asuinpaikkansa.

Valiokunta toteaa, että työvoimapalvelujen kehittämisessä on viime vuosina edetty yhä pitemmälle asiakkaiden kontrollin ja sanktioilla ohjaamisen suuntaan. Tämä on pahimmillaan voinut johtaa työvoimatoimistojen virkailijoiden ja asiakkaiden välisen suhteen vääristymiseen. Esimerkiksi työnhakusuunnitelman toteuttamiseen liitettyjen sanktioiden seurauksena hyvästä työvälisestä on voinut tulla avoimen vuorovaikutuksen ja asiakkaalle parhaiten soveltuvan ratkaisun etsimisen este. Asiakkaat ovat tulleet epäluuloisiksi ja varovaisiksi omien tarpeidensa ja ajatustensa esille tuomisessa, kun työnhakusuunnitelmaan kirjattuina kaikkia heidän toiveitaan on voitu alkaa käyttää heitä vastaan tilanteissa, joissa he eivät ole syystä tai toisesta pystyneet niitä toteuttamaan.

Valiokunta katsoo, että työttömät tarvitsevat kontrollin sijasta räätälöityjä yksilöllisiä työllistymissuunnitelmia sekä aitoa tukea ja kannustusta suunnitelmiansa toteuttamiseen. Valiokunta korostaa asiakaslähtöistä lähestymistapaa ja katsoo, että työttömän tulee voida tulla työvoimatoimistoon saamaan hänelle kuuluvia palveluja luottaen siihen, että häntä kuunnellaan, hänen tarpeensa ja toiveensa otetaan huomioon ja hänen oikeuksiaan kunnioitetaan. Tämän korostamiseksi valiokunta ehdottaa julkisesta työvoimatoimistosta

mapalvelusta annetun lain 1 luvun 3 §:ään lisätäväksi säännöksen, jossa todetaan palvelujen perustuvan asiakkaan tarpeisiin ja vapaaseen valintaan.

Yksilöllinen palveluote edellyttää välttämättä inhimillisiä voimavaroja, asiakastyön ammatillaisia, joilla on vankkaa työelämän, ihmisen koulutettavuuden ja kehittymisen reunaehtojen ymmärrystä ja hyviä vuorovaikutustaitoja. Vaikka työttömyys on määrällisesti vähentynyt 1990-luvun laman vaikeimmista vuosista, työvoimaviranomaisten toimenpiteiden kohteena olevaan ryhmään on samalla valikoitunut yhä vaikeammin työllistettävää väkeä, joiden palvelemissa ja työllistymispolun löytämisessä tarvitaan yhä enemmän henkilökohtaista palvelua. Tästä syystä valiokunta korostaa erityisesti työvoimatoimistojen henkilöstöresurssien turvaamisen tärkeyttä. Työllistämisen ja koulutusmäärärahojen ohella varoja tulee nyt suunnata myös työvoimatoimistojen henkilöstön palkkaukseen, jotta työvoimatoimistot pystyvät säilyttämään ja rekrytoimaan vaativaan asiakaspalvelutyöhön perehtyneitä ja osaavia työntekijöitä ja jotta kaikkien työvoimatoimistojen mahdollisuudet tarjota yksilöllisiä palveluja voidaan turvata tarvittaessa myös lisähenkilöstöä palkkaamalla. Yksilölliset palvelut ja räätälöidyt työllistymispolut ovat edellytys sille, että työllisyysmäärärahoilla järjestetyllä koulutuksella ja tukityöllä voidaan saada aikaan todellisia pysyviä työllisyysvaikutuksia.

Valiokunnan käsityksen mukaan yksilöllisten palvelujen antaminen on pystytty turvaamaan keskimääräistä paremmin pienissä työvoimatoimistoissa, joissa tunnetaan niin työttömät kuin alueen työmarkkinat ja niiden toimijat. Valiokunta pitää tärkeänä, että pienten, hyvin toimivien työvoimatoimistojen asema turvataan, samalla kun pyritään löytämään keinoja, joilla palvelut myös suurissa työvoimatoimistoissa saadaan nykyistä yksilöllisemmiksi.

Nuorten työllistäminen

Nuorisotyöttömyys on työttömyyden kaikkien huolestuttavin muoto. Jokainen koulutuksesta ja

työelämästä syrjäytyvä nuori on liikaa niin inhimillisestä näkökulmasta nuoren oman ja hänen läheistensä elämänlaadun kannalta kuin yhteiskunnalle aiheutuvina kustannuksina ja saamatta jäävänä työpanoksena. Vaikeimmin hoidettavaan niin sanottuun nuorisotyöttömyyden kovaan ytimeen arvellaan kuuluvan tällä hetkellä noin 15 000 nuorta. Myös heidän työpanostaan tarvitaan kipeästi tulevaisuuden työmarkkinoilla. Jokaisen nuoren yksilölliseen ohjaamiseen koulutukseen ja työhön kannattaa panostaa, jotta kaikki tämän päivän nuoret ovat tulevaisuudessa työmarkkinoilla luomassa hyvinvointia yhteiskuntaamme omalla työpanoksellaan.

Valiokunta korostaa, että jokaisen nuoren yksilölliseen urasuunnitteluun ja ohjaamiseen hänelle sopivaan koulutukseen, työharjoitteluun tai muulle hänelle soveltuvalla työllistymispolulle tulee suunnata riittävästi voimavaroja. Erittäin tärkeää on, että nuorten kanssa työskentelemiseen on käytettävissä riittävästi ammattitaitoista, pysyvää henkilökuntaa, jolla on aikaa nuoren yksilölliseen palveluun ja tarvittavat vuorovaikutustaidot.

Valiokunta kiinnitti työttömyysturvalakiesityksestä antamassaan lausunnossa (TyVL 20/2002 vp) huomiota nuorten työmarkkinatuen saantiedellytyksiin ja korosti, että työmarkkinatuen epääminen ei saa johtaa nuoren jäämiseen työvoimatoimiston palvelujen ulkopuolelle. Valiokunnan käsityksen mukaan vaikeasti työllistyvien ja syrjäytymisvaarassa olevien sekä etnisiin vähemmistöihin kuuluvien nuorten sijoittamista työmarkkinoille ja koulutukseen tulee tukea muun muassa edistämällä nuorten elämäntaitoja ja vakinaistamalla nuorten työpaatoiminta, josta on saatu hyviä kokemuksia.

Valiokunta ehdottaa eduskunnan hyväksyttäväksi lausuman, jonka mukaan tulee tehostaa toimenpiteitä niin, että jokaiselle alle 25-vuotiaalle työttömälle työnhakijalle etsitään oma väylä kohti työelämää muun muassa oppilaitosten, työvoimatoimistojen, työpajojen, kuntoutuksen ja yksilövalmennuksen sekä nuorisotyön välineitä käyttämällä (*Valiokunnan lausumaehdotus*).

Alueellisen työllisyyspolitiikan kehittäminen

Työllisyystilanne on hyvin erilainen eri puolilla maata, ja eriytymiskehitys näkyy selvästi myös maakuntien sisällä. Myös suurten kaupunkien sisällä on asuma-alueita, joissa työttömyysaste nousee huomattavasti maan keskimääräistä työttömyysastetta korkeammaksi.

Lakiehdotukseen ehdotetaan siirrettäviksi työllisyyslain säännökset, joiden mukaan valtion, kuntien ja yritysten tulee yhteisin talous- ja työllisyyspoliittisin toimin huolehtia alueellisesti tasapainoisesta työllisyydestä niin, ettei minkään työssäkäyntialueen työttömyys olennaisesti ylitä maan keskimääräistä tasoa. Olennainen ylittäminen on talousarvioesityksen perusteluissa määritelty vuosittain siten, että minkään työssäkäyntialueen työttömyys ei saa ylittää vuositasolla 80 prosentilla maan keskimääräistä tasoa, ja tämän rajan ylittämisen estämiseksi määrärahojen käyttö voidaan aloittaa työttömyyden ylittäessä 60 prosentin tason.

Valiokunta on valtion vuoden 2003 talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa (TyVL 18/2002 vp) todennut, että säännöksistä huolimatta esimerkiksi Sallan kunnassa työttömyys on ylittänyt 80 prosentilla maan keskitason keskeytyksestä vuodesta 1996 lähtien. Valiokunta toistaa lausunnossa esittämänsä ja pitää tärkeänä, että hallitus selvittää, millä alueilla työttömyys ylittää työllisyyslaissa ja talousarvioperusteluissa määritellyn enimmäistason ja mistä ylitys aiheutuu, sekä ryhtyy välittömästi toimenpiteisiin tilanteen saamiseksi lain edellyttämälle tasolle.

Valiokunta korostaa työttömyyden hoidon alueellistamisen merkitystä ja katsoo, että työvoimapolitiikan toteutuksessa alueille tulee antaa merkittävästi lisää päätäntävaltaa toimenpiteiden suuntaamisessa alueiden omien mahdollisuuksien ja tarpeiden mukaisesti. Tämä edellyttää muun muassa työvoimahallinnon tulohajautusjärjestelmän kehittämistä siten, että alueellisen päätöksenteon mahdollisuudet paranevat. Työllisyysmäärärahojen käyttöä tulee joustavoittaa niin, että määrärahojen käytön pitkäjänteisyys ja suunnitelmallisuus paranevat ja

samalla pystytään varmistamaan, että niitä ei jää käyttämättä.

Syrjäseutujen työllisyyden hoidossa olennainen merkitys on työvoiman kysynnän lisäämisellä, jossa valtion ja kuntien työllistämistoimet ovat keskeisiä. Kysynnän lisäämisessä tärkeitä välineitä ovat myös työllisyysperusteiset investointiavustukset, joilla voidaan tukea alueiden elinkeinoelämän kannalta tärkeitä kehittämissankkeita.

Suurten kaupunkiseutujen sisältä löytyy hyvinkin väkirikkaita työttömyys- ja köyhyysastukuja, joissa työttömyysaste on huomattavasti korkeampi kuin aluevelvoitteelle asetettu raja. Nämä alueet jäävät kuitenkin työssäkäyntialueittain tapahtuvassa tarkastelussa vaille huomiota. Työllisyyspoliittista välineistöä tulisikin valiokunnan käsityksen mukaan kehittää niin, että myös nämä kaupunkien sisäiset työttömyyskeskittymät voidaan ottaa erityistoimenpiteiden kohteeksi.

Valiokunta pitää tärkeänä, että alueellisten työttömyyserojen kaventamiseksi niin koko maassa kuin suurten kaupunkien sisällä lisätään alueellista päätösvaltaa ja joustavuutta työvoimapolitiikan välineiden käytössä sekä tehostetaan valtion ja Euroopan unionin erityistoimenpiteitä korkean työttömyyden alueilla.

Työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus

Suurimpia työllistymisen esteitä on työttömän riittämätön tai vanhentunut ammattitaito. Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen tavoitteena on parantaa aikuisväestön ammattitaitoa ja mahdollisuuksia saada työtä tai säilyttää työpaikka sekä edistää ammattitaitoisen työvoiman saantia. Valiokunta on lausunnossaan (TyVL 18/2002 vp) käsitellyt työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen hankintaa ja sille asetettuja tavoitteita. Valiokunta korostaa lausunnossaan erityisesti koulutuksen laatua ja vaikuttavuutta, kunkin alueen työmarkkinoiden osaamistarpeiden huomioonottamista koulutusta hankittaessa sekä yhteistyössä alueen yritysten kanssa järjestettävän koulutuksen merkitystä.

Lakiehdotuksen mukaan työvoimapolitiittista aikuiskoulutusta koskeviin säännöksiin ei enää sisällytettäisi rajoitusta, jonka mukaan yleissivistävänä koulutuksena ei voida hankkia lukio-opintoja eikä korkeakouluopintoja. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin yliopisto- tai ammattikorkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen tai lukio-opintojen hankintaan liittyvistä edellytyksistä. Perustelujen mukaan työvoimapolitiittisen tarkoituksenmukaisuuden ja kansalaisten yhdenvertaisuuden turvaaminen edellyttää koulutuksen hankintakäytäntöjen yhdenmukaistamista. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tarkoitus on, että korkeakoulututkintoon johtavaan työvoimakoulutukseen osallistuisi noin 2 000—3 000 henkilöä vuosittain. Soveltamisalan laajentaminen ei lisäisi korkeasteen koulutuksen määrää ja osuutta ammatillisessa työvoimakoulutuksessa vaan parantaisi sen laatua. Aiemman lisä-, täydennys- ja muunkoulutuksen sijasta hankittaisiin tutkintoon johtavaa koulutusta, joka parantaa merkittävästi koulutukseen osallistuvien asemaa työmarkkinoilla, koska he saavat tutkintotodistuksen osoitukseksi pätevyydestään. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan soveltamisalan laajennus ei tule nostamaan työvoimakoulutuksen keskihintaa.

Valiokunta pitää työvoimapolitiittisen aikuis-koulutuksen laajentamista edellä esitetyllä tavalla tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena, jotta kullekin työttömälle voidaan hankkia juuri hänen työllistymistään parhaiten edistävää koulutusta. Samalla valiokunta korostaa, että työhallinnon ja opetushallinnon tulee toimia kiinteässä yhteistyössä ja seurata tarkoin uudistuksen vaikutuksia sekä ryhtyä välittömästi toimenpiteisiin, jos ei-toivottuja seuraus- ja ohjausvaikutuksia ilmenee.

Työvoimatoimikunnat

Paikallista yhteistyötä varten työvoimatoimiston yhteydessä toimii työvoimatoimikunta, jonka tehtävänä on lakiehdotuksen mukaan seurata julkisen työvoimapolitiittisen toimeenpanoa sekä tarvittaessa tehdä esityksiä sen kehittämiseksi.

Työvoimatoimikunnan työttömyysturvan saantiin liittyvistä tehtävistä säädetään työttömyysturvalaissa.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Helsingin työvoimatoimikunta antoi vuonna 2001 yli 13 000 työvoimapolitiittista lausuntoa. Jokaisessa kokouksessa käsiteltiin keskimäärin noin 250—300 tapausta. Vastaavasti Tampereen työvoimatoimikunnan kokouksessa käsiteltiin keskimäärin 75 tapausta vuonna 2001. Saadun selvityksen mukaan suurten kaupunkien työvoimatoimikunnilla ei lausuntomenettelyn aiheuttaman työmäärän johdosta ole ollut mahdollisuutta hoitaa työvoimapolitiittisten seuranta- ja kehittämiseen liittyviä tehtäviä. Valiokunta on työttömyysturvalainsäädännöstä antamassaan lausunnossa (TyVL 20/2002 vp) esittänyt selvitettäväksi, miten työttömyysturvan työvoimapolitiittisia edellytyksiä voidaan selkiyttää ja siten vähentää niiden täyttämisen selvittämisestä aiheutuvaa työtä, jotta työvoimatoimistoissa ja työvoimatoimikunnissa jäisi enemmän aikaa itse työnvälitystoiminnan kehittämiseen.

Valiokunta toistaa edellä lausumansa ja pitää tärkeänä, että työministeriö yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa ryhtyy toimenpiteisiin työttömyysturvajärjestelmän selkiyttämiseksi ja kehittämiseksi valiokunnan esittämään suuntaan.

Työvoimatoimikunnan nimittää TE-keskus paikallisesti edustavimpien työmarkkinajärjestöjen esityksestä. Lakiehdotuksen mukaan työvoimatoimikuntaan tulee nimetä sekä naisia että miehiä. Säännös poikkeaa tasa-arvolain 4 §:n 2 momentin säännöksestä, jonka mukaan naisia ja miehiä on pääsääntöisesti oltava kumpiakin vähintään 40 prosenttia. Tasa-arvolain säännöksestä poikkeavaa säännöstä on perusteltu sillä, että pienillä paikkakunnilla toimikunnan työskentelyn edellyttämää paikallisten olosuhteiden ja työelämän tuntemusta ei ole muuten aina mahdollista saada.

Lakiehdotuksen 2 luvun 4 §:n mukaan julkinen työvoimapolitiittinen palvelu tarjottaessa, kehitettäessä sekä siitä tiedotettaessa on pyrittävä aktiivisesti edistämään sukupuolten välistä tasa-arvoa. Otaen huomioon työvoimatoimikunnan tärkeän

tehtävän ja merkityksen työvoimapalvelun toimeenpanon seuraamisessa ja kehittämisessä sekä yksittäisen työttömän toimeentuloon liittyvien lausuntojen antamisessa valiokunta pitää ensiarvoisen tärkeänä, että työvoimatoimikuntien kokoonpanossa ovat tasapuolisesti edustettuina kummankin sukupuolen edustajat. Tästä syystä valiokunta ehdottaa lakiehdotusta muutettavaksi siten, että työvoimatoimikuntien nimittämisessä noudatetaan tasa-arvolakia.

Yksityiskohtaiset perustelut

1 luku Yleiset säännökset

3 §. *Julkisen työvoimapalvelun tavoitteet.* Viitaten edellä yleisperusteluissa esitettyyn valiokunta ehdottaa, että pykälään lisätään uusi 2 momentti, jonka mukaan julkisen työvoimapalvelun tarkoituksena on auttaa työnhakijaa saamaan haluamaansa, hänelle soveltuvaa työtä ja koulutusta sekä työnantajaa hankkimaan tarvitsemaansa työvoimaa. Työnhakija-asiakkaalle tarjottavien työvoimapalvelujen tulee perustua asiakkaan tarpeisiin ja vapaaseen valintaan sekä tukea hänen työllistymistään ja pysymistään vapailta työmarkkinoilla.

6 §. *Lain toimeenpano.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi työllisyyskertomuksen antamista koskeva säännös, joka vastaa työllisyyslain 6 §:ää. Perustuslakivaliokunnan kannanoton mukaisesti pykälän 2 momentista ehdotetaan asetuksenantovaltuudet poistettaviksi. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi terminologinen muutos, joka liittyy työhallinnon asiakaspalvelun tietojärjestelmästä annetun lain nimikkeeseen eduskuntakäsittelyn yhteydessä tehtyyn muutokseen. Vastaavat terminologiset muutokset ehdotetaan tehtäväksi 1 luvun 7 §:n 3 kohtaan sekä 3 luvun 5 §:n 1 momenttiin.

2 luku Julkisessa työvoimapalvelussa noudatettavat periaatteet

5 §. *Maksuttomuus.* Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan kielellistä tarkistusta.

3 luku Työvoimatoimiston palvelujen perusteet

2 §. *Palvelutarpeen arviointi ja palvelujen tarjoaminen.* Yleisperustelujen yhteydessä esittämänsä viitaten valiokunta korostaa vajaakuntoisten henkilöiden tasavertaista kohtelua ja heidän työllistymismahdollisuuksiensa parantamisen tärkeyttä. Valiokunta ehdottaa pykälän 2 momenttiin lisättäväksi uuden 4 kohdan, jonka mukaan palveluja tarjotaan siten, että niillä edistetään vajaakuntoisten henkilöiden tasavertaista kohtelua työmarkkinoilla parantamalla heidän mahdollisuuksiaan saada työtä ja pysyä työssä. Perustuslakivaliokunnan kannanoton mukaisesti pykälän 3 momentista ehdotetaan poistettavaksi asetuksenantovaltuudet.

5 §. *Työnhakijaksi rekisteröityminen.* Pykälän 1 ja 3 momenttiin ehdotetaan kielellisiä tarkistuksia.

6 §. *Työhakemuksen voimassaolo.* Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota työhakemuksen voimassaolon lakkaamista koskevaan sääntelyyn ja katsonut, että sääntelyä on välttämätöntä täydentää kuvauksilla siitä, mitä työvoimatoimiston työhakemuksen voimassa pitämiseksi määräämät toimet voivat olla. Samalla perustuslakivaliokunta on korostanut, että hallinnon suhteellisuusperiaatteen mukaisesti sääntelystä tulee näkyä, että hakemuksen voimassaolon lakkaaminen liittyy vain vakaviin laiminlyönteihin. Säännöksessä on välttämätöntä säätää myös siitä, milloin lakannut työhakemus saadaan uudelleen voimaan.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan selkeytettäväksi muuttamalla sen 2 kohtaa ja lisäämällä siihen uusi 3 ja 4 kohta, jolloin hallituksen esityksessä oleva 3 kohta siirtyy uudeksi 5 kohdaksi. Ehdotetuilla muutoksilla selvennetään periaatet-

ta, jonka mukaan työnhaun lakkaaminen voi olla seurauksena työvoimatoimistossa tehtävien toimenpiteiden laiminlyönnistä. Edellytyksenä työnhaun katkaisemiselle muutoin kuin työnhakijan omasta pyynnöstä on aina, että työnhakijaa on etukäteen informoitu tällaisen menettelyn johtamisesta työnhaun päättymiseen.

Ehdotetun 2 kohdan mukaan työnhaku päättyy, jollei sitä uusita työvoimatoimiston edellyttämällä tavalla ja sen antamana aikana. Uusiminen voidaan nykyiseen tapaan edellyttää tehtäväksi henkilökohtaisesti, postitse, puhelimitse tai sähköisesti. Käytännössä työttömältä työnhakijalta edellytetään useimmiten työnhaun henkilökohtaista uusimista. Henkilökohtaiseen uusimiseen voidaan liittää osallistuminen työvoimatoimistossa järjestettävään haastatteluun tai ryhmäpalveluun, esimerkiksi informaatiotilaisuuteen. Uusimisaika voidaan asettaa etukäteen viimeistään tietyksi kalenteripäiväksi, tai uusiminen voi tapahtua työvoimatoimiston erillisestä kutsusta.

Pykälää ehdotetaan täydennettäväksi uudella 3 momentilla, jossa säädettäisiin, miten voimassaololtaan lakannut työhakemus voidaan saada uudelleen voimaan. Nykyistä käytäntöä vastaavasti työnhaku tulee uudelleen voimaan, kun henkilö uudelleen rekisteröityy. Työnhaun voimassaolo alkaa tällöin uudelleen pykälän 1 momentin mukaisesti sinä päivänä, kun rekisteröintiä on 3 luvun 5 §:n 1 momentin mukaisesti pyydetty. Jos työnhaun voimassaolo on päättynyt pykälän 2 momentin 5 kohdan perusteella, edellytyksenä työnhaun voimaantulolle uudelleen on, että henkilöasiakas sitoutuu osallistumaan työkyvyn ja työkyvyn selvittämiseen liittyviin toimenpiteisiin.

Pyytäessään rekisteröintiä henkilön tulee 3 luvun 5 §:n 1 momentin ja menettelytavoista annetun valtioneuvoston asetuksen mukaan antaa ilmoittautumislomakkeella lainkohdassa tarkoitettut tiedot ja selvitykset ammatillisesta osaamisestaan, työkokemuksestaan, koulutuksestaan ja työkyvystään. Jollei työnhakijalla tällöin ole kirjallisia tai muita luotettavia selvityksiä esimerkiksi koulutuksestaan ja työhistoriastaan, hänelle varataan määräaika niiden toimittami-

seen työvoimatoimistolle. Momentin 3 kohdan mukaan tällaisten julkisen työvoimapolvelun tarjoamisen kannalta tarpeellisten selvitysten antamatta jättäminen johtaisi edellä sanotuihin edellytyksiin työhakemuksen voimassaolon päättymiseen.

8 §. *Työnhakijan informointi.* Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan kielellisiä tarkistuksia.

4 luku Työnvälityspalvelut

5 §. *Työnhakuhaastattelut.* Pykälän 1 momentista ehdotetaan poistettavaksi sana pääsääntöisesti. Valiokunta ehdottaa säännöstä muutettavaksi siten, että työtön työnhakija kutsutaan kuukauden kuluessa työnhakijaksi rekisteröinnistä työnhakuhaastatteluun, jollei se hänen tilanteensa huomioon ottaen ole tarpeetonta. Tällainen tilanne voi valiokunnan käsityksen mukaan olla esimerkiksi silloin, jos työnhakijan opiskelu alkaa pian kuukauden määräajan täytyttyä.

6 §. *Työnantaja-asiakkaan maksulliset erityispalvelut.* Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan kielellistä tarkistusta.

7 §. *Työnantaja-asiakkaan palveluiden rajoitukset.* Perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan työvoimatoimiston on evätessään työnantajalta palvelun 1 tai 2 momentin tai 3 luvun 10 §:n 2 momentin nojalla annettava asiasta kirjallinen päätös. Vastaavasti ehdotetaan 13 lukuun lisättäväksi säännökset siitä, miten päätöksen voi hakea muutosta.

5 luku Työnhakusuunnitelma

1 §. *Työnhakusuunnitelman laatiminen.* Oikeus työnhakusuunnitelmaan on esityksen mukaan työttömällä työnhakijoilla, joiden työttömyysjakso on kestänyt vähintään viisi kuukautta. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan katsonut, että tätä laajempaan henkilöpiiriin ulottuva oikeus työnhakusuunnitelmaan olisi parem-

min sopusoinnussa julkisen vallan velvollisuuden kanssa edistää työllisyyttä ja pyrkiä turvaamaan jokaiselle oikeus työhön. Erityisen perusteltua olisi ulottaa oikeus ainakin sellaisiin henkilöihin, joita uhkaa työttömyys.

Valiokunta yhtyy perustuslakivaliokunnan näkemykseen ja toteaa, että pykälän 1 momentin säännös suunnitelman laatimisesta viimeistään työttömyyden kestettyä yhdenjaksoisesti viisi kuukautta säättää ainoastaan minimitason ja tarkoitus on, että työnhakusuunnitelma laaditaan pääsääntöisesti jo ennen sitä. Säännös ei myöskään estä laatimasta työnhakusuunnitelmaa esimerkiksi työttömyysuhan alaisille työnhakijoille.

4 §. *Työttömän työnhakijan yhteistyövelvollisuus.* Työtöntä työnhakijaa, joka on ollut yhdenjaksoisesti työttömänä työnhakijana vähintään viiden kuukauden ajan, koskee yhteistyövelvollisuus. Käytännössä edellä sanotun ajan kestää kaikista työttömyysjaksoista alle 20 prosenttia. Olennaisesta laiminlyönnistä toteuttaa työnhakusuunnitelmaa seuraisi työttömyysturvalakiesityksen 2 luvun 20 §:ssä tarkoitettu korvaukseton määräaika. Tällainen laiminlyönti ei johda työnhaun voimassaolon lakkaamiseen. Yhteistyövelvollisuuden toteuttamisesta työtön työnhakija antaa 2 momentin mukaan tiedot ja mahdolliset muut selvitykset työnhakusuunnitelmaansa kirjatulla tavalla. Tällaisen tietojen- ja selvitystenantovelvollisuuden laiminlyönnin seurauksena olisi nykytilaa vastaavasti 3 luvun 6 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan työhakemuksen voimassaolon päättyminen. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, ettei sekä työnhaun voimassaolon päättyminen että työttömyysturvalain 2 luvun 20 §:n mukainen korvaukseton määräaika voi olla seurauksena samasta menettelystä.

6 luku Ammatillisen kehittymisen palvelut

8 §. *Opiskelijan oikeudet ja velvollisuudet.* Viitaten siihen, mitä jäljempänä 13 luvun perusteluissa on lausuttu, valiokunta ehdottaa pykälän 2 momenttia muutettavaksi siten, että siinä maini-

taan myös muutoksenhaku koulutuspalvelun tuottajan päätökseen.

9 §. *Koulutuksen keskeyttäminen.* Viitaten siihen, mitä jäljempänä 13 luvun perusteluissa on lausuttu, valiokunta ehdottaa pykälän 2 momenttia tarkennettavaksi siten, että kyseessä on koulutuksen hankkinut työvoimaviranomainen.

15 §. *Tukitoimenpiteitä koskeva asetuksenantovaltuus.* Pykälään ehdotetaan kielellistä tarkistusta.

7 luku Työllistymisen edistäminen työllisyysmäärärahojen avulla

6 §. *Alueelliset näkökohdat ja aluevelvoite.* Aluevelvoitteen soveltamisessa käytettävä työmarkkina-alue määriteltäisiin lakiehdotuksen mukaan työministeriön asetuksella. Perustelujen mukaan työmarkkina-alueet määritellään asetuksella samoin periaattein kuin tähänastiset työministeriön määräyksellä vahvistetut työssäkäyntialueet. Työmarkkina-alueet muodostuisivat kokonaisista kunnista.

Valiokunta ehdottaa pykälän 1 momenttia muutettavaksi siten, että työmarkkina-alueet vahvistetaan valtioneuvoston asetuksella. Valiokunnan käsityksen mukaan aluevelvoitteen soveltamisessa käytettävät työmarkkina-alueet tulee pääsääntöisesti määritellä kuntakohtaisesti ja useampi kuin yksi kunta voi kuulua samaan työmarkkina-alueeseen vain tilanteissa, joissa työssäkäynti suuntautuu merkittävässä määrin toisen kunnan alueelle, kuten kehyskuntien tilanteissa. Valiokunta korostaa, että aluevelvoitteen sisältöä ei tule mitätöidä laajentamalla työmarkkina-alueen määritelmää siten, että eri kuntien väliset erot työllisyydessä eivät enää tule esiin.

9 luku Koulutustuki

2 §. *Koulutustuki.* Tulopoliittiseen kokonaisratkaisuun liittyen hallitus on esittänyt työttömyysturvalakiesitystä muutettavaksi siten, että työttömyyspäivärahan korotetun ansio-osan enim-

mäiskesto muutetaan 130 päivästä 150 päiväksi. Tätä tarkoittava tekninen muutos ehdotetaan tehtäväksi pykälän 2 momenttiin.

11 luku Toimeenpanoon liittyvä yhteistyö

3 § *Työvoimatoimikunta.* Viitaten edellä yleisperusteluissa esitettyyn pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että työvoimatoimikuntia nimettäessä noudatetaan tasa-arvolain 4 §:n 2 momenttia, jonka mukaan naisia ja miehiä on pääsääntöisesti oltava kumpiakin vähintään 40 prosenttia. Valiokunta katsoo, että TE-keskuksen tulee pyytessään työmarkkinajärjestöjä tekemään esityksensä työvoimatoimikunnan jäseniksi edellyttää, että järjestöt esittävät sekä naisia että miehiä, jotta toimikunnan kokoonpano saadaan lain edellyttämällä tavalla tasapuoliseksi.

5 §. *Yhteistyö yksityisten työvoimapalveluiden kanssa ja niiden valvonta.* Pykälän 2 momentin säännösviittaus ehdotetaan korjattavaksi.

6 §. *Tiedonsaanti.* Lakiehdotuksen säännöksiä tiedonsaantioikeudesta ehdotetaan perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten muutettaviksi niin, että tietojen saanti kohdistuu pelkästään säännöksessä tarkoitetun julkisen työvoimapalvelun toimeenpanon sekä etuuksien valvonnan ja kehittämisen kannalta välttämättömiin tietoihin.

Saamansa selvityksen perusteella valiokunta korostaa, että kyseinen tiedonsaantioikeus on tarkoitettu ainoastaan suunnittelutiedon sekä viranomaisten ja etuuden maksajien toiminnan valvontaan tarvittavan tiedon maksuttomaan saantiin. Tästä syystä tietojensaantioikeus ei ulotu arkaluontoisiin tai muutoin salassa pidettäviin tietoihin. Työvoimaviranomaisen oikeus saada yksityisestä henkilöstä tietoja hänen asiansa käsittelyä varten perustuu työttömyysturvallakiesityksen 13 luvun 1 §:ään, johon esityksessä laiksi julkisesta työvoimapalvelusta viitataan koulutustuen ja ylläpitokorvausten osalta (12 luvun 4 §:n 1 momentti). Muun tuen tai avustuksen saajan ja hakijan osalta tiedon-

saantioikeus määräytyy 12 luvun 1 §:n viittauksen perusteella valtionavustuslain mukaan.

12 luku Tukien, avustusten ja etuuksien toimeenpanoa koskevat säännökset

1 §. *Valtionavustuslain soveltaminen.* Pykälää ehdotetaan täydennettäväksi siten, että kyseistä lakia sovelletaan myös tukien, avustusten ja etuuksien maksamiseen ja takaisinperintään.

13 luku Muutoksenhaku

Perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaisesti lakiesityksen 13 lukua ehdotetaan muutettavaksi ja täsmennettäväksi. Muutoksenhakukieltoja ei sovellettaisi päätöksiin, jotka koskevat 3 luvun 10 §:n 2 momentissa ja 4 luvun 7 §:ssä säädettyjä työnantajan palvelujen rajoituksia tai 6 luvun 9 §:ssä tarkoitettua työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen keskeyttämistä. Lisäksi toimivaltainen työvoimaviranomainen yksilöittäisi 6 luvun 9 §:ssä. Sen mukaan päätöksen koulutuksen keskeyttämisestä tekisi koulutuksen hankkinut työvoimaviranomainen, silloin kun koulutuspalvelujen tuottaja ei ole julkisen valvonnan alainen.

Muutoksenhausta työnantajapalvelujen epäämispäätökseen säädettäisiin 13 luvun uudessa 3 §:ssä ja muutoksenhausta koulutuksen keskeyttämiseen sen uudessa 4 §:ssä. Päätöksiin voisi hakea valittamalla muutosta hallintolainkäyttölain mukaisesti. Lakiesityksen 3 ja 4 § siirtyvät 5 ja 6 §:ksi.

Muutoksenhaku koulutuspalvelujen tuottajan nimettyä opiskelijaa koskevaan muuhun kuin koulutuksen keskeyttämistä koskevaan päätökseen, jolla on päätetty 6 luvun 8 §:n 2 momentissa luetelluista oikeuksista ja velvollisuuksista, määräytyisi kyseistä oppilaitosta koskevan yleislainsäädännön mukaisesti. Koska työvoimapolitiittisena aikuiskoulutuksena järjestetään voittopuolisesti ammatillista koulutusta, muutoksenhakuoikeus tältä osin perustuisi käytännössä useimmiten ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 44 §:ään, jota on ehdotettu eräiltä osin muutettavaksi eduskunnan käsiteltävänä

olevassa hallituksen esityksessä (HE 205/2002 vp).

Esityksen mukaan valittaminen on kielletty työvoimatoimiston päätöksestä, joka koskee työllistämistuen myöntämistä. Vastaavasti hallituksen esityksen HE 115/2002 vp mukaan valittaminen on kielletty työnantajalle maksettavan työmarkkinatuen myöntämistä koskevista päätöksistä. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että perustuslaista johtuvista syistä on vakavasti harkittava valituskiellon poistamista tältä osin. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan työministeriön tarkoituksena on asettaa työryhmä, jossa pikaisella aikataululla arvioidaan paitsi mainittuihin muutoksenhakukieltoihin liittyvät seikat myös työvoimapolitiikan toimeenpanoon liittyvä muutoksenhakujärjestelmä ja sen tarkoituksenmukaisuus kokonaisuudessaan.

1 §. Muutoksenhaku työvoimaviranomaisen etuuspäätökseen. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että 1 momentti jaetaan kahdeksi momentiksi ja siitä poistetaan viittaus mahdollisuuteen säätää oikaisun hakemisen kieltämisestä jäljempänä toisin. Pykälän uudeksi 3 momentiksi ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan oikaisua ei saa hakea TE-keskuksen tekemään investointiavustuspäätökseen tai päätökseen työllisyysmäärärahan osoittamisesta valtion laitokselle eikä myöskään työvoimatoimiston työllistämistuen myöntämispäätökseen tai sijoitusta valtion työtehtäviin koskevaan päätökseen.

3 §. Muutoksenhaku työnantajapalvelujen epäämistä koskevaan päätökseen. Viitaten edellä lukuperusteluissa esitettyyn valiokunta ehdottaa lakiin lisättäväksi uuden pykälän muutoksenhausta työnantajapalvelujen epäämistä koskevaan päätökseen. Koska työnantajapalvelujen epäämistä koskevien päätösten tarkoituksena on suojella työnhakijaa muun muassa syrjinnältä ja häirinnältä, pykälän 2 momentin mukaan epäämispäätöstä olisi noudatettava, vaikka se ei ole lainvoimainen, ellei valitusviranomaisen päätöksen toimeenpanoa erikseen kiellä.

4 §. Muutoksenhaku koulutuksen keskeyttämistä koskevaan päätökseen. Viitaten edellä lukuperusteluissa esitettyyn valiokunta ehdottaa lakiin lisättäväksi uuden pykälän muutoksenhausta koulutuksen keskeyttämistä koskevaan päätökseen. Koulutuspalvelun tuottajan koulutuksen keskeyttämistä koskevaan päätökseen haettaisiin muutosta valittamalla kuten valtion hallintoviranomaisen päätökseen. Päätökseen, jolla työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen opiskelijan koulutus on keskeytetty, saisi hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeudelta. Hallinto-oikeuden päätöksestä saa valittaa edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Jos päätös kumotaan, opiskelijalla on oikeus jatkaa opintojaan. Pääsääntönä on, ettei päätöstä saa panna täytäntöön, ennen kuin se on lainvoimainen. Painavien syiden perusteella päätös voidaan kuitenkin panna täytäntöön, ennen kuin se on lainvoimainen. Tällaisista painavista syistä säädetään hallintolainkäyttölain 31 §:n 2 momentissa. Valitusviranomaisen voi kuitenkin tällöin määrätä täytäntöönpanon keskeytettäväksi.

6 §. Muutoksenhakuoikeuden rajoitukset. Viitaten edellä lukuperusteluissa esitettyyn valiokunta ehdottaa pykälän otsikkoa muutettavaksi ja pykälän 1 momentin 1, 3 ja 5 kohdat poistettaviksi.

14 luku Voimaantulosäännökset

3 §. Siirtymäsäännökset. Eduskunnan käsiteltävänä on hallituksen esitys työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (HE 243/2002 vp). Esitykseen ei sisälly säännöksiä työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen koulutustuen ja ylläpitokorvausten rahoituksesta, josta on säädettävä lailla. Lisäksi ansiotukena maksettavan koulutustuen ennakkojen maksamismenettelyssä on tarkoitus siirtyä työttömyyspäivärahojen osalta noudatettavaan käytäntöön vuoden 2004 alusta. Saamansa selvityksen perusteella valiokunta ehdottaa, että pykälän otsikko muutettaisiin siirtymäsäännöksiksi ja siihen lisättäisiin uusi 1 momentti, jonka mukaan vuoden 2003 ajan opintososiaalisten etuuksien ja mui-

den Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan maksamien ylläpitokorvausten rahoittamiseen sovelletaan työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain nykyisen 30 §:n mukaista rahoitusmenettelyä.

Aloitteet

Käsitteliensä lakialoitteiden johdosta työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunta toteaa, että valiokunta on käsitellyt lakiehdotuksen hallituksen esityksen pohjalta, joten käsittelyyn otetut lakialoitteet ehdotetaan hylättäviksi.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että 2.—6. lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina,

*että 1. lakiehdotus hyväksytään muutettuna (**Valiokunnan muutosehdotukset**),*

että lakialoitteet LA 86/2000 vp, LA 159/2001 vp, LA 8/2002 vp ja LA 154/2002 vp hylätään ja

*että hyväksytään yksi lausuma (**Valiokunnan lausumaehdotus**).*

Valiokunnan muutosehdotus

1.

Laki

julkisesta työvoimapalvelusta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

I OSA

YHTEISET SÄÄNNÖKSET

1 luku

Yleiset säännökset

1 ja 2 §
(Kuten HE)

3 §

Julkisen työvoimapalvelun tavoitteet

(1 mom. kuten HE)

Julkisen työvoimapalvelun tarkoituksena on auttaa työnhakijaa saamaan haluamaansa, hänelle soveltuvaa työtä ja koulutusta sekä työnantajaa hankkimaan tarvitsemaansa työvoimaa. Työnhakija-asiakkaalle tarjottavien työvoimapalvelujen tulee perustua asiakkaan tarpeisiin ja vapaaseen valintaan sekä tukea hänen työllistymistään ja pysymistään vapailla työmarkkinoilla. (Uusi)

(3 mom. kuten HE:n 2 mom.)

4 ja 5 §
(Kuten HE)

6 §

Lain toimeenpano

Tämän lain toimeenpanoa johtaa, ohjaa ja kehittää ylimpänä viranomaisena työministeriö. Työministeriö antaa vuosittain julkisen työvoimapalvelun tavoitteiden toteutumista sekä työvoimapalvelun tilaa ja kehitystä koskevan työllisyyskertomuksen käytettäväksi hallituksen toimenpidekertomuksen oheisaineistona.

Työvoimatoimisto sekä työvoima- ja elinkeinokeskus hoitavat julkisen työvoimapalvelun toimeenpanotehtävät, ellei lailla (*poist.*) toisin säädetä.

Työvoimaviranomainen pitää yllä asiakkaiden omatoimiseen käyttöön soveltuvaa avoimia työpaikkoja, koulutusmahdollisuuksia ja henkilöasiakkaita koskevien tietojen tietojärjestelmää, jolla nopeutetaan työmarkkinoiden tiedonvälitystä ja tehostetaan työvoimatoimiston palvelujen järjestämistä. Tietojärjestelmästä ja yksityisyyden suojasta sitä käytettäessä säädetään *työhallinnon* asiakaspalvelun tietojärjestelmästä annetussa laissa (/2002).

7 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan

(1 ja 2 kohta kuten HE)

3) työnhakijalla *työhallinnon* asiakaspalvelun tietojärjestelmään työnhakijaksi rekisteröityä henkilöasiakasta, joka on pitänyt työhakemuksensa voimassa;

(4—13 kohta kuten HE)

(2 mom. kuten HE)

8 §

(Kuten HE)

2 luku

Julkisessa työvoimapalvelussa noudatettavat periaatteet

1—4 §
(Kuten HE)

5 §

Maksuttomuus

(1 mom. kuten HE)

Työministeriön asetuksella säädetään 1 luvun 6 §:n 3 momentissa tarkoitettun tietojärjestelmän käytön *maksullisuudesta* sekä tarkemmin 4 luvun 6 §:ssä tarkoitettujen työnantajan erityispalveluiden maksullisuudesta.

6 §
(Kuten HE)

II OSA

TYÖVOIMATOIMISTON PALVELUT JA PALVELUPROSESSI

3 luku

Työvoimatoimiston palvelujen perusteet

1 §
(Kuten HE)

2 §

Palvelutarpeen arviointi ja palvelujen tarjoaminen

(1 mom. kuten HE)

Palveluja tarjotaan siten, että niillä:

(1—3 kohta kuten HE)

4) edistetään vajaakuntoisten henkilöiden tasavertaista kohtelua työmarkkinoilla parantamalla heidän mahdollisuuksiaan saada työtä ja pysyä työssä; (*Uusi*)

(5 ja 6 kohta kuten HE:n 4 ja 5 kohta)

Asiakas voi työvoimatoimiston toiminta-alueesta riippumatta saada palveluja siitä toimipisteestä, missä niitä on tarjolla, ellei lailla (*poist.*) toisin säädetä.

3 ja 4 §
(Kuten HE)

5 §

Työnhakijaksi rekisteröityminen

Työvoimatoimisto rekisteröi työnhakijaksi *työhallinnon* asiakaspalvelun tietojärjestelmään henkilöasiakkaan, joka pyytää sitä henkilökohtaisesti työvoimatoimistossa. Työvoimatoimisto voi hyväksyä sähköisesti tai muullakin tavoin esitetyn pyynnön. Henkilöasiakkaan tulee antaa julkisen työvoimapalvelun tarjoamiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset ammatillisesta osaamisestaan, työkokemuksestaan, koulutuksesta ja työkyvystään. Henkilön katsotaan rekisteröityneen työnhakijaksi myös, jos työnantaja on tehnyt hänestä työvoimatoimistolle työ sopimuslain 5 luvun 4 §:n 3 momentin mukaisen ryhmälomautusilmoituksen. Rekisteröitymiseen liittyvistä menettelytavoista säädetään tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.

(2 mom. kuten HE)

Asiakastietojen *tallettamisesta* tietojärjestelmään on kerrottava henkilöasiakkaalle.

6 §

Työhakemuksen voimassaolo

(1 mom. kuten HE)

Työnhakijan on pidettävä työhakemus voimassa työvoimatoimiston *edellyttämällä* tavalla. Hakemuksen voimassaolo lakkaa, jos työnhakija:

(1 kohta kuten HE)

2) *ei uusi työhakemustaan työvoimatoimistossa sen antamana aikana ja edellyttämällä tavalla;*

3) *ei esitä työvoimatoimistolle sen antamassa määräjassa selvityksiä työhistoriastaan ja mui-*

ta julkisen työvoimapalvelun tarjoamisen kannalta tarpeellisia selvityksiä 5 §:n 1 momentissa tarkoitetuista seikoista; (Uusi)

4) *ei esitä työvoimatoimistolle 5 luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tietoja tai selvityksiä työnhakusuunnitelman mukaisesti; tai (Uusi)*

(5 kohta kuten HE:n 3 kohta)

Työhakemuksen voimassaolon lakattua työhakemus tulee uudelleen voimaan siten kuin 5 §:n 1 momentissa ja edellä tämän pykälän 1 momentissa säädetään. Jos työhakemuksen voimassaolo on lakannut 2 momentin 5 kohdassa tarkoitetun menettelyn johdosta, edellytetään lisäksi, että henkilöasiakas pyytäessään rekisteröintiä sitoutuu osallistumaan työkyvyn ja työkunnan selvittämiseen liittyviin toimenpiteisiin. (Uusi)

7 §
(Kuten HE)

8 §

Työnhakijan informointi

(1 mom. kuten HE)

Työtöntä työnhakijaa tulee 1 momentissa säädetyn lisäksi informoida työnhakuun liittyvistä seikoista, tarvittaessa hänen työllistymistään edistävästä muista palveluista ja toimenpiteistä, jäljempänä 9 §:ssä säädettyistä *työttömän työnhakijan yleisistä velvollisuuksista* sekä 6 §:n 2 momentin mukaisen velvollisuuden laiminlyönistä aiheutuvista seuraamuksista ja työttömyyspäivärahan tai työmarkkinatuen *saamisen* keskeisistä työvoimapolitiittisista *edellytyksistä*.

9 ja 10 §
(Kuten HE)

4 luku

Työnvälityspalvelut

1—4 §
(Kuten HE)

5 §

Työnhakuhaastattelut

Työtön työnhakija kutsutaan (*poist.*) kuukauden kuluessa työnhakijaksi rekisteröinnistä työnhakuhaastatteluun, *jollei se hänen tilanteensa huomioon ottaen ole tarpeetonta. Haastattelussa* kartoitetaan työnhaun tavoitteet, tarkastetaan ja täydennetään työnhakutiedot, selvitetään tarjolla olevat työ- ja koulutusvaihtoehdot, arvioidaan palvelutarve sekä sovitaan työhakemuksen uusimisesta, jatkohaastatteluista ja muista jatkotoimenpiteistä (*alkuhaastattelu*).

(2 mom. kuten HE)

6 §

Työnantaja-asiakkaan maksulliset erityispalvelut

(1 mom. kuten HE)

Henkilöstöratkaisuja järjestävä työvoimatoimisto voi sopia toisen työvoimatoimiston (*partneritoimisto*) kanssa, millä edellytyksillä ja kustannuksin partneritoimisto osallistuu *henkilöstöratkaisujen* markkinointiin, toimeksiantojen hankintaan ja yksittäisten palvelujen järjestämiseen. Henkilöstöratkaisuja ja niiden alihankintapalveluja voidaan myös täydentää 3 luvun 1 §:ssä säädettyin perustein.

(3 ja 4 mom. kuten HE)

7 §

Työnantaja-asiakkaan palveluiden rajoitukset

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Työvoimatoimiston on evätessään palvelun 1 tai 2 momentin tai 3 luvun 10 §:n 2 momentin nojalla annettava kirjallinen päätös. (Uusi)

8 §

(Kuten HE)

5 luku

Työnhakusuunnitelma

1—3 §
(Kuten HE)

4 §

Työttömän työnhakijan yhteistyövelvollisuus

(1 ja 2 mom kuten HE)

Yhteistyövelvollisuuden laiminlyöntiin sovelletaan, mitä 3 luvun 6 §:n 2 momentin 4 kohdassa tai työttömyysturvalain 2 luvun 20 §:ssä säädetään.

5 ja 6 §
(Kuten HE)

6 luku

Ammatillisen kehittymisen palvelut

1—7 §
(Kuten HE)

8 §

Opiskelijan oikeudet ja velvollisuudet

(1 mom. kuten HE)

Jollei tässä laissa toisin säädetä, työvoimapolitiisessa aikuiskoulutuksessa on opiskelijan oikeudesta turvalliseen opiskeluympäristöön, opintojen hyväksilukemisesta, opiskeluoikeuden menettämisestä, opiskelijan salassapitovelvollisuudesta, kurinpidosta ja opiskelijan kuulemisesta *sekä muutoksenhausta koulutuspalvelun tuottajan päätökseen* voimassa, mitä niistä asianomaisen tutkinnon tai oppimäärän suorittamiseen tähtäävää, muuna kuin maksullisena palvelutoimintana tai henkilöstökoulutuksena järjestettävää koulutusta koskevassa lainsäädännössä tai, tällaisen lainsäädännön puuttuessa, mitä ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettussa laissa säädetään.

9 §

Koulutuksen keskeyttäminen

(1 mom. kuten HE)

Koulutuspalvelujen tuottaja tekee koulutuksen keskeyttämisestä kirjallisen päätöksen. Jos koulutuksen järjestäjä ei ole julkisen valvonnan alainen koulutuspalvelujen tuottaja, päätöksen koulutuksen keskeyttämisestä tekee vastaavasti *koulutuksen hankkinut* työvoimaviranomainen. Opiskelijalle on ennen päätöksen tekemistä varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Päätöksestä on viipymättä ilmoitettava opiskelijalle. Lisäksi koulutuspalvelujen tuottajan on viipymättä ilmoitettava tekemästään päätöksestä *koulutuksen hankkineelle* työvoimaviranomaiselle.

10—14 §
(Kuten HE)

15 §

Tukitoimenpiteitä koskeva asetuksenantovaltuus

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ammatinvalinta- ja urasuunnittelun *järjestämisestä* sekä vajaakuntoisten 11 §:n 2 momentissa ja 13 §:n 1 momentin 1 ja 4 kohdassa tarkoitettujen tukitoimenpiteiden järjestämisestä *samoin kuin vastaavien tukitoimenpiteiden järjestämisestä* vaikeasti työllistyville työnhakijoille. Valtioneuvoston asetuksella säädetään myös tukitoimenpiteisiin liittyvistä etuuksista sekä 13 §:n 2 momentissa tarkoitettua työolosuhteiden järjestelytuesta.

7 luku

Työllistymisen edistäminen työllisyysmäärärahojen avulla1—5 §
(Kuten HE)

6 §

Alueelliset näkökohdat ja aluevelvoite

Valtion, kuntien ja yritysten yhteisin talous- ja työllisyyspoliittisin toimin huolehditaan alueellisesti tasapainoisesta työllisyydestä niin, ettei minkään työmarkkina-alueen työttömyys olennaisesti ylitä maan keskimääräistä tasoa. Työmarkkina-alueella tarkoitetaan *valtioneuvoston* asetuksella määriteltävää kunnan tai useamman kunnan muodostamaa aluetta, jolla työssäkäynti on tavanomaista.

(2 ja 3 mom. kuten HE)

7—13 §
(Kuten HE)

8 luku

Työmarkkinatoimenpiteet1—5 §
(Kuten HE)

III OSA

MUUT TUET, AVUSTUKSET JA ETUUDET

9 luku

Koulutustuki1 §
(Kuten HE)

2 §

Koulutustuki

(1 mom. kuten HE)

Täysimääräinen perustuki on työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettun peruspäivärahan suuruinen. Täysimääräinen ansiotuki muodostuu perusosasta ja ansio-osasta siten kuin työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 2 momentissa, 2—5 sekä 8, 10 ja 11 §:ssä sääde-

tään ansiopäivärahasta. Koulutustukeen ei kuitenkaan sovelleta mitä työttömyysturvalain 6 luvun 3 §:n 3 momentissa säädetään korotetun ansio-osan enimmäiskestosta. Koulutustuki maksetaan työttömyysturvalain 6 luvun 2 §:n 2 momentin mukaisesti korotettuna myös sellaiselle opiskelijalle, joka on saanut sanotun lain mukaista ansiopäivärahan korotettua ansio-osaa 150 päivältä.

(3 mom. kuten HE)

3—6 §
(Kuten HE)

10 luku

Ylläpitokustannusten korvaaminen

1—7 §
(Kuten HE)

IV OSA

TOIMEENPANO, MUUTOKSENHAKU JA VOIMAANTULOJA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET

11 Luku

Toimeenpanoon liittyvä yhteistyö

1 ja 2 §
(Kuten HE)

3 §

Työvoimatoimikunta

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Työvoimatoimikuntaan tulee nimetä *tasapuolisesti* naisia ja miehiä siten kuin naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 §:n 2 momentissa säädetään. Pu-

heenjohtajaksi ja varapuheenjohtajiksi määrätään työvoimatoimiston virkamies. Muut jäsenet, joista puolet edustaa työnantajia ja puolet työntekijöitä, sekä heidän varajäsenensä nimitään paikallisesti edustavimpien työmarkkinajärjestöjen esityksestä. Pysyvät asiantuntijat nimitään työvoimatoimiston toiminta-alueeseen kuuluvien kuntien yhteisestä esityksestä. Työvoimatoimikunnalla on lisäksi työvoimatoimiston määräämä sihteeri.

(4 ja 5 mom. kuten HE)

4 §
(Kuten HE)

5 §

Yhteistyö yksityisten työvoimapalveluiden kanssa ja niiden valvonta

(1 mom. kuten HE)

Edellä tarkoitetun tietojenantovelvollisuuden sekä 4 luvun 2 §:ssä ja sen 8 §:ssä säädettyjen kieltojen noudattamista valvovat työsuojeluviranomaiset sen mukaan kuin työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annetussa laissa (131/1973) säädetään.

6 §

Tiedonsaanti

Työvoimaviranomaisella on oikeus saada maksutta:

1) muilta valtion viranomaisilta sekä kunnilta ja kuntayhtymiltä julkisen työvoimapalvelun toimeenpanossa ja kehittämisessä *välttämättömiä* tietoja;

2) Kansaneläkelaitokselta, työttömyyskassoilta ja koulutuspalvelujen tuottajilta opintotasaalisia etuuksia koskevassa valvonnassa ja niiden kehittämisessä *välttämättömiä* tietoja.

(2 mom. kuten HE)

12 luku

Tukien, avustusten ja etuuksien toimeenpanoa koskevat säännökset

1 §

Valtionavustuslain soveltaminen

Työvoimaviranomaisen myöntäessä, *maksassa ja periessä takaisin* tämän lain mukaista tukea, avustusta tai etuutta on voimassa mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään, *(poist.)* jollei tässä laissa toisin säädetä.

(2 mom. kuten HE)

2—7 §
(Kuten HE)

13 luku

Muutoksenhaku

1 §

Muutoksenhaku työvoimaviranomaisen etuus päätökseen

Työministeriön, työvoima- ja elinkeinokeskuksen tai työvoimatoimiston muuhun kuin 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun päätökseen, joka koskee tämän lain mukaista tukea, avustusta tai etuutta, ei saa hakea valittamalla muutosta. *(Poist.)*

Asianosainen saa hakea 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen oikaisua. Oikaisuvaatimus tehdään päätöksen tehneelle viraomaiselle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. (Uusi)

(3 mom. kuten HE:n 2 mom.)

Poiketen 2 momentista oikaisua ei saa hakea 1) työvoima- ja elinkeinokeskuksen päätökseen, joka koskee työllisyysmäärärahan osoittamista valtion virastolle tai laitokselle investointiin myönnettäväksi valtionavun hakijalle;

2) työvoimatoimiston päätökseen, joka koskee työllistämistuen myöntämistä tai sijoitusta valtion työtehtäviin. (Uusi)

(5 mom. kuten HE:n 3 mom.)

2 §

(Kuten HE)

3 § *(Uusi)***Muutoksenhaku työnantajapalvelujen epäämistä koskevaan päätökseen**

Työvoimatoimiston 4 luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Työvoimatoimiston päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu tai valitusviranomaisen hallintolainkäyttölain 32 §:n nojalla toisin määrää.

4 § *(Uusi)***Muutoksenhaku koulutuksen keskeyttämistä koskevaan päätökseen**

Koulutuspalvelujen tuottajan tai koulutuksen hankkineen työvoimaviranomaisen 6 luvun 9 §:ssä tarkoitettuun työvoimapolitiittisen aikuis-koulutuksen keskeyttämistä koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valitukseen koulutuspalvelujen tuottajan päätöksestä sovelletaan, mitä muutoksenhausta valtioneuvoston alaisen viranomaisen päätökseen säädetään.

5 (3) §
(Kuten HE)

6 (4) §

Muutoksenhakuoikeuden rajoitukset

Ellei edellä tai erikseen lailla toisin säädetä, valittamalla ei saa hakea muutosta:

(1 kohta *poist.*)

1) tässä laissa tarkoitettuja palvelun tarjoamista tai hankkimista koskeviin työvoima- ja elinkeinokeskuksen tai työvoimatoimiston päätöksiin;

(3 kohta *poist.*)

2) työvoimapolitiittista aikuiskoulutusta koskeviin (*poist.*) työvoima- ja elinkeinokeskuksen tai työvoimatoimiston päätöksiin.

(5 kohta *poist.*)

14 luku

Voimaantulosäännökset

1 ja 2 §
(Kuten HE)

3 §

Siirtymäsäännökset

Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen koulutustuen sekä Kansaneläkelaitoksen ja työttömyyskassan maksamien ylläpitokorvausten rahoitukseen sovelletaan vuonna 2003 työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annettun lain 30 §:ää ja sen nojalla annettuja säännöksiä, sellaisina kuin ne ovat tämän lain tullessa voimaan.

(2 mom. kuten HE:n 1 mom.)

4 §

(Kuten HE)

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että tehostetaan toimenpiteitä niin, että jokaiselle alle 25-vuotiaalle työttömälle työnhakijalle

etsitään oma väylä kohti työelämää muun muassa oppilaitosten, työvoimatoimistojen, työpajojen, kuntoutuksen ja yksilövalmennuksen sekä nuorisotyön välineitä käyttämällä.

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 2002

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Jouko Skinnari /sd
vpj. Raija Vahasalo /kok
jäs. Tuula Haatainen /sd
Pertti Hemmilä /kok
Leea Hiltunen /kd
Anne Holmlund /kok
Anne Huotari /vas
Kyösti Karjula /kesk
Esa Lahtela /sd

Pertti Mäki-Hakola /kok
Håkan Nordman /r
Lauri Oinonen /kesk
Pirkko Peltomo /sd
Tero Rönni /sd
Osmo Soininvaara /vihr
Jaana Ylä-Mononen /kesk
vjäs. Matti Kangas /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ritva Bäckström.